דרך המלך — שבת חזון

שבת חזון תרצ"ו

ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה. מה הכפל ציון וכו' ושביה, אם ציון תפדה גם שביה יפדו.

אמנם איתא במדרש תנחומא במדבר. ולא עוד אלא אמר הקב"ה הפקד את הלוים על משכן העדות. שכל מי שנבדק בדבר ונמצא נאמן להקב"ה מאמינו לעולם וכו'. היינו מפני שהלוים נדבקו בהקב"ה ונמצאו נאמנים ויאספו אליו כל בני לוי, לכן אמר ד' הפקד את הלוים על משכן העדות.

כל ישראל מאמינים בהקב"ה וע"י האמונה ממשיכים את קדושתו ית' למטה. כנודע מספ"ק שאמונה היא גם לשון המשכה, והוא ית' מאמין בישראל ברצונם עבודתם וקדושתם, וע"י שמאמין בנו ובעבודתנו ממשיך אותנו למעלה ומחבר אותנו לקדושתו, ומתי הוא ית' מאמין באיש, כמו שאמר מדרש הנ"ל שכל מי שנבדק בדבר ונמצא נאמן להקב"ה מאמינו לעולם. וזה היא עבודת האיש שיעבוד ויתקן את עצמו [זיך אויס ארבייטען] בכל גופו ומדותיו ולא רק באיזה מהן. כי עיקר כובד היצה"ר הוא על שאין יכולים להפטר ממנו. כמו שאיתא בספ"ק כשמדחים אותו מאה פעמים שוב קאתי ושוב מפתה. לוא היינו יכולים לערוך מלחמה נגדו ולהכותו פעם אחת שוק על ירך כי אז כל איש אף הפחות מישראל הי' מתגבר ומתחזק ועושה הרבה יותר מכחו. כי מה לא יעשה האיש בעד אלקיו הלא גם את כל חייו אל מוקד האש משליך בעדו ית', רק זה היא כל הכובד מה שאין יכולים להפטר ממנו. שוב מגרשים אותו ושוב הוא חוזר, לכן כל התחזקות האיש הוא מה שד' מאמינו ונתקשר עי"ז בדבר זה. בעבודה זו. וכמה ד' מאמין להאיש ומקשרו ונשאר בעבודה זו. לפי ערך פעולתו שנמסר לה ונמצא נאמן.

ולאו דוקא מי שבא לידי נסיון דוקא ועושה דבר גדול כמו שבט לוי וכמו יהושע במלחמת עמלק כמו שמביא המדרש, רק גם בכל עבודה יש הדבקות ונאמנות שד' מאמינו, מי שעושה בידיו או בשאר גופו לד' עבודה היא אבל אין זאת מסירת עצמו לעבודה שנאמר עליו שנבדק ונמצא נאמן, רק מי שתמיד דעתו ותשוקתו לד' ודואג על פחיתותו ועל שאי אפשר לו לעמוד בכל היום בהיכל המלך. וכשבא לעבודה משליך את כל עצמו בה, וחושב איך ובאיזה אופן יתקשר בה שלא ינתק ממנה, ועובד בכח ובהתגברות. אז כל עבודה ועבודה שעובד בחי' שנבדק ונמצא נאמן הוא וד' מאמינו, וקל לו לעמוד נגד יצרו בדבר הזה. כי רק להיות צדיק גמור בכל עניניו שלא יהיה לו יצה"ר כלל קשה להאיש לבוא. אבל להיות צדיק בדבר אחד שבזה לא יהיה לו יצה"ר כל איש יכול לבוא, כי האם יש לאיש במותינו יצה"ר ח"ו לחלל שבת, לאכול טרפות או חמץ בפסח, הס מלהזכיר. ולמה לאחרים יש וגם עוברים ר"ל. מפני שאנחנו נתדבקנו בדברים הללו וד' מאמין אותנו בזה, ואמונתו ית' בנו ממשיך אותנו בקדושה זו שנהיה קבועים בה.

וזאת היא גם פעולת אמונתנו בד', כשעובדים אנו בפועל ובתשוקה אז הוא ית' מאמין בנו, ואמונתו ית' פועלת גם לחזק את אמונתנו בו ית', וכן גם להיפך, בעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא, לפי ערך שהאיש מאמין בד' מעורר את אמונתו ית' בנו, ובאמונתו ית' ובאמונתנו אנו מתחזקים ומתקשרים שלא יהדפנו היצה"ר כ"כ מהר ונעלה אף נעמוד בהר ד' ובמקום קדשו. לכן אי אפשר לו לאיש לבוא לאמונה חזקה בלתי אם יעבוד בפועל בכח ובתשוקה את עבודת ד', ואי אפשר להשאר על מצב קדוש בלא אמונה

חזקה. והאיש שרואה בעצמו שהפכפך הוא פעם עובד ופעם עוזב וכו' ידע שאמונתו חלושה ואינו יכול לעורר את אמונת ד' לו ואינו נמשך ונתקשר בעבודה ובקדושה. לא שיהיה תמיד במצב אחד של עבודה שזהו אי אפשר, כי תמיד מוכרח האיש להיות בעולה ויורד. רק גם כשאינו מתלהב וגם כשעבודתו חלושה יותר גם אז יהיה עבד ד' ויעבוד אותו. ומכל שכן שגם אז ישמור את עצמו מחטא ופגם ח"ו.

והנה ישנה אמונה שכאשר רואה אות או ישועה שד' מושיע אותו מאמין גם על הדברים שאינו רואה, אבל אמונה שלימה היא שגם כשאינו רואה מאומה, אדרבה רואה הוא את ההיפך שאויבי ד' מצליחים ואוהביו נרדפים ח"ו, גם אז מאמין, האמנתי כי אדבר אני עניתי מאוד. אף שאדבר דברי תורה ותפלה ומ"מ אני עניתי ח"ו ביסורים, ולא עניתי לבד רק עניתי מאוד גם כן האמנתי בד'. ופועל בזה שגם הוא ית' יאמין בו. כשרק מקבל עליו האיש לעבוד ומחליט בדעתו להתמסר לעבודה אף שעוד יש לו מכשולים בדרך ח"ו.

אבל כמו שאי אפשר לו לאיש להיות חכם בדבר אחד לבד. רק צריך שתהא לו חכמה בכלל. ואז יוכל להתחכם בענין זה יותר. ואי אפשר לאיש שיהיה בעל מזג טוב בענין אחד לבד רק מוכרח להיות טוב בכל דבר. כן א"א לעורר בקרבו אמונה אם גם בכל עניניו לא יבטל עכ"פ מעט את ישותו. כי במה אמונת האיש נפגמת בזה שהוא אינו משיג ולא מבין, ולפי דעתו רואה הוא את ההיפך. ויש שהאיש אומר בלשון שאלה לאמר. הנה רואים ששונאי ישראל מצליחים וישראל בשפל המדרגה וגם בישראל עובדי ד' בשפל המדריגה ח"ו והפושעים דרכם צלחה, אבל אין רשאים להקשות מאומה צדיק ד' בכל דרכיו, כל זה אומר האיש מאחר שקושיא זו דוחפתו במוחו רק הוא דוחה אותה, אבל ידע שרק מן התגלות מוחו מדחה אותה משא"כ בפנימיותו גם בלא הרגשתו יכולה להחליש את אמונתו. והרי זה כמו אבנים שחקו מים, שאף שמים רכים הם וא"א להם לפוצץ אבנים מ"מ כשמתמידים לנזול עוד ועוד שוחקים גם את האבנים. כן שאלה זו אף שאינה חמורה אצלו כי יודע הוא שאי אפשר להשיג את ד' ואת מעשיו ועוד דואג על שבאה שאלה זו במוחו, מכל מקום כיון שנשארה במוחו עוד פעם ועוד פעם פוגמת את אמונתו לדאבון האיש בעצמו והיפך רצונו, וזה תלוי בערך עצמותו בקרבו, מי שגם בשאר דברים עצמותו העיקר אצלו. כמה שהוא רוצה לישן ישן לאכול יאכל כי עצמותו רוצה מה שמתאוה. ומי שפגם בכבודו יורד לו עד לחייו בישותו ועצמותו וכן בשאר ענינים. וכיון שעצמותו וישותו יסוד הכל הוא לכן גם בהשגה השגתו יסוד לו. וכמה שירצה לדחות את שאלותיו לפי השגותיו מ"מ אמונתו גם בלא ידיעתו נפגמת. משא"כ מי שבכל עניניו מכניע ומבטל את ישותו אז גם בזה הוא עם הדעת שלו בטל ואמונתו חזקה בד' בלא שום מפריע. והאנשים המצטערים על פגם אמונה ידעו שצריכים הם לתקן את מדותיהם.

והאמין בד' ויחשבה לו צדקה. כי איתא בספ"ק שזהו גדלות הצדקה לכפר גם חטאים וחטאך בצדקה פרוק. חוץ מזה שמחיה הוא את העני גם מפני שהוא הוציא כחו ועצמותו להרויח את הכסף ועתה נתנו לצדקה ומצוה לכן את עצמו נותן. וזה והאמין בד' ויחשבה לו צדקה. ל"ו דייקא שאת עצמו נתן בצדקה. כי לולא שנתן את עצמו לד' כי אז לא היה יכול להאמין כנ"ל. וכיון שמאמין מעורר את אמונת ד' גם עליו והוא התקשרותו בקדושה על תמיד. ציון במשפט תפדה. אבל יש שגם אחר שהאיש נפדה שב וחוזר לסורו ח"ו, וזה ושביה ששבים אחר הפדיון, בצדקה שנותנים את כל עצמם לד' ועי"ז מתדבקים באמונה ובהתקשרות אליו ית' כנ"ל.